

สเปรย์ป้องกันตัว

สเปรย์ป้องกันตัว หรือ ที่นิยมเรียกกันโดยทั่วไปว่า สเปรย์พริกไทย นั้น แท้จริงแล้ว สารสำคัญที่ได้ได้จากพริกไทยที่คนไทยรู้จักกันทั่วไป แต่เป็นการแปลมาจากภาษาอังกฤษคำว่า Pepper spray อย่างไรก็ตาม พริกไทยมีได้มีสาร capsaicin (แคปไซซิน) ซึ่งเป็นสารที่นิยมนำมาใช้ในสเปรย์ป้องกันตัวแต่อย่างใด แต่สารชนิดนี้พบได้ในพริกหลายชนิด รวมทั้ง พริกที่นำมาทำพริกแกง โดยหน่วยวัดความเผ็ดร้อนของพริก เรียกว่า Scoville Heat Unit (SHU) ในประเทศไทย มีผู้ศึกษาความเผ็ดร้อนของพริกจากประเทศไทย พบว่ามีพริกขี้หนูสดมีความเผ็ดร้อนอยู่ในช่วง 20,000-28,000 SHU พริกที่จัดว่ามีความเผ็ดที่สุดในโลก มีชื่อว่า Trinidad Moruga Scorpion ซึ่งพริกพันธุ์นี้มีความเผ็ดวัดในหน่วยของ Scoville Heat Unit ประมาณ 2 ล้าน SHU หรือประมาณ 100 เท่าของความเผ็ดร้อนจากพริกขี้หนู ทั้งนี้พบข้อมูลจาก wikipedia อ้างว่าสเปรย์ป้องกันตัวที่เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือทหารในสหรัฐอเมริกาใช้กันนั้น มีความเผ็ดร้อนอยู่ในช่วง 5 แสน SHU ถึง 5.3 ล้าน SHU

สเปรย์ป้องกันตัวถูกพัฒนาขึ้นมาครั้งแรกในปี ค.ศ. 1960 ที่มหาวิทยาลัยจอร์เจีย โดยในครั้งแรกตั้งใจจะนำมาใช้สำหรับไล่สัตว์ เช่น หมู หรือ สุนัข ต่อมาในปี ค.ศ. 1980 ได้มีการแจกจ่ายสเปรย์ป้องกันตัวให้กับพนักงานไปรษณีย์เพื่อป้องกันตัวจากสุนัขระหว่างการปฏิบัติงาน ในช่วงทศวรรษที่ 1980 นี้เอง ที่หน่วยสืบสวนสอบสวนกลางของสหรัฐอเมริกา หรือที่รู้จักกันในนามของ FBI ได้พัฒนาสเปรย์ป้องกันตัวให้อยู่ในลักษณะของอาวุธ หลังจากนั้น ในช่วงต้นปี 1990 เริ่มมีการนำมาใช้โดยเหล่าผู้บังคับใช้กฎหมาย เช่น ตำรวจ และ เจ้าหน้าที่ในสถานกักกัน

ในปี 1998 มีการศึกษาประเมินความเสี่ยงและประสิทธิภาพของสเปรย์ป้องกันตัวหากจะนำมาใช้เป็นอาวุธสำหรับตำรวจเนเธอร์แลนด์ พบว่า สารสกัดจากพริกในรูปแบบสเปรย์ จะทำให้เกิดอาการอักเสบแบบเฉียบพลัน โดยทั่วไปผู้ที่ถูกฉีดด้วยสเปรย์ป้องกันตัวจะไม่สามารถลืมตาได้ มีอาการปวดแสบปวดร้อนบนผิวหนัง และไม่สามารถทำอะไรได้ไปชั่วขณะ สเปรย์พริกจัดเป็นอาวุธที่มีความปลอดภัยในระดับหนึ่ง แต่อาจมีความเป็นอันตรายต่อร่างกายอยู่บ้าง โดยเฉพาะการที่สเปรย์พริกอาจมีผลกระทบทำให้หลอดลมหดเกร็ง ดังนั้น ผู้ที่มีปัญหาเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ อาจพบว่ามีอาการไวต่อสารในสเปรย์พริกมากกว่าคนทั่วไป

แม้ว่าจะเรียกชื่อว่า สเปรย์ป้องกันตัว แต่พบว่ามีกรณีนำผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมาใช้ในทางที่ผิดเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นการนำมาใช้ในการประกอบอาชญากรรม หรือก่อให้เกิดความวุ่นวายเพื่อวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตาม รวมทั้งมีการนำมาใช้เล่นเพื่อความสนุกสนาน ดังนั้นหลายประเทศจึงกำหนดมิให้ประชาชนทั่วไปมีการพกพาหรือใช้สเปรย์ดังกล่าว หรือหากอนุญาตให้มีการซื้อได้

ก็มักจะกำหนดเงื่อนไขในการซื้อ หรือ กำหนดสถานที่จำหน่ายเป็นการเฉพาะ เช่น ผู้ซื้อจะต้องอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป ไม่มีประวัติอาชญากรรม หรือติดสารเสพติด ต้องเป็นผู้มีใบอนุญาตพกพาอาวุธปืน หรือร้านที่มีใบอนุญาตจำหน่ายอาวุธปืนเท่านั้นที่จะสามารถจำหน่ายสเปรย์พริกได้

สำหรับประเทศไทย ได้มีการกำหนดให้ capsaicin และสารอีก 6 รายการ ได้แก่ ethanethiol, m-butyl mercaptan, sec-butyl mercaptan, tert-butyl mercaptan, PAVA หรือ nonivamide และ skunk oil ในผลิตภัณฑ์ที่นำมาใช้เพื่อขัดขวางระบบการทำงานของร่างกายเป็นการชั่วคราวเพื่อการป้องกันตัวหรือทำร้ายผู้อื่น รวมทั้ง ผลิตภัณฑ์ที่มีสารสำคัญอื่นๆ นอกจากสาร 7 รายการข้างต้น ที่ใช้เพื่อขัดขวางการทำงานของร่างกายเป็นการชั่วคราวเพื่อการป้องกันตัวหรือทำร้ายผู้อื่นเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ 4 ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 จึงมีผลห้ามมิให้มีการผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือ การมีไว้ในครอบครอง ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 10 ปี ปรับไม่เกิน 1 ล้านบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

แต่เนื่องจากมีผู้ที่เห็นว่าสเปรย์ป้องกันตัวอาจมีประโยชน์สำหรับป้องกันภัยจากมิงฉาชีพ ขอให้มีการทบทวนแนวทางการควบคุมสเปรย์ป้องกันตัวดังกล่าว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงการควบคุมนั้นอาจส่งผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง ในปี พ.ศ. 2556 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยมหิดลศึกษาวิเคราะห์แนวทางและหน่วยงานที่เหมาะสมในการกำกับดูแลสเปรย์ป้องกันตัวสำหรับประเทศไทย ปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินการศึกษาและยังไม่มี การเปลี่ยนแปลงการกำกับดูแลทางกฎหมาย ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงขอทำความเข้าใจว่า ปัจจุบัน การจำหน่าย หรือมีสเปรย์ป้องกันตัวไว้ในครอบครองเป็นสิ่งผิดกฎหมาย หากมีการเปลี่ยนแปลงประการใด สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจะประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

เอกสารอ้างอิง

1. Busker RW and van Helden HPM. Toxicological evaluation of pepper spray as a possible weapon for the Dutch Police Force: Risk Assessment and Efficacy, Am J Forensic Med Pathol, 194, 309-316.
2. Czamecki, F. Chemical hazards in law enforcement, Clin Occup Environ Med 3 (2003): 443-456.
3. Lee B, 5 Things you need to know about pepper spray, Need to know on PBS, WNET, Dec 2001, Available from: <http://www.pbs.org/wnet/need-to-know/live-things/pepper-spray/12472/> Access: May 20, 2013.
4. The Bureau of Consular Affairs, U.S. Department of States, International travel information, Country specific information, Available from: http://travel.state.gov/travel/cis_pa_tw/cis_pa_tw_1168.html, Access date: May 28, 2013.
5. The Telegraph, Chile experts identify Trinidad Moruga Scorpion as world's most hottest, 2012. Available from: www.telegraph.co.uk/news/newstopping/howaboutthat/9085820/Chile-experts-identify-Trinidad-Moruga-Scorpion-as-worlds-hottest.html, Access date: May 28, 2013.
6. นิกภาพรณ คูนมื่น, การทดสอบความเผ็ดในพริกบางชนิด, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547 จาก <http://pirun.ku.ac.th/~faascrks/4%20Nipapan%202547.pdf> วันที่ 29 พฤษภาคม 2556.